

			k. 31.07.
1	2	3	4
5	6	7	8

## LATVIJAS BĀRIŅTIESU DARBINIEKU ASOCIĀCIJA

Reģistrācijas Nr. 000806798, PVN reģ. Nr. 40008067985  
Raiņa iela 8, Saulkrasti, Saulkrastu novads, LV-2160  
Tālrunis: 67142509, e-pasts: [b.meldere@inbox.lv](mailto:b.meldere@inbox.lv)

30.06.2014. Nr. 2.1/4

LR Saeimas priekšsēdētājam Solvitai Āboltiņai

LR Saeimas frakcijām

LR Ministru prezidentei Laimdotai Straujumai

LR Labklājības ministram Uldim Augulim

• LR Tiesībsargam Jurim Jansonam

Pašvaldību Savienības priekšsēdim Andrim Jaunsleinim

### Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas

#### Atklāta vēstule

Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācija ir patiesi satraukta par pēdējā laikā vērojamām tendencēm mazināt bāriņtiesu darba nozīmi, kritizēt to darbu, neiedziļinoties jautājumu būtībā. Negatīvu bāriņtiesu darba vērtējumu sabiedrībā veicina masu informācijas līdzekļos atspoguļotie viedokļi, pret ko mēs neesam tiesīgi vērsties, jo mūsu valstī ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību. Vienlaicīgi jāatzīmē, ka problēmas atspoguļojums masu informācijas līdzekļos būtu objektīvāks, ja tiktu noskaidrots arī bāriņtiesas viedoklis. Diemžēl, mums nezināmu iemeslu dēļ vienpusēja viedokļa atspoguļošana jautājumos, kas saistīti ar bāriņtiesu darbu, ir kļuvusi par realitāti, ar kuru mums nav iespēju un resursu cīnīties.

Saņemot šādu vienpusēju informāciju, nereti arī valsts institūcijas, neiedziļinoties konkrētajā situācijā, izdara secinājumus par mūsu darbu, kas mums nebūt nav glaimojoši un vājina iedzīvotāju uzticību bērnu tiesību aizsardzības sistēmai kopumā. Viena no visaktīvākajām mūsu darba kritizētājām ir Saeimas Juridiskā komisija, kuras priekšsēdētāja Ilma Čepāne katrā Juridiskās komisijas sēdē, kas skar bāriņtiesu darbību, pauž negatīvu viedokli par bāriņtiesām, norādot uz sūdzībām, kas saņemtas Juridiskajā komisijā par bāriņtiesu rīcību vai pieņemtajiem lēmumiem, un, vēl pirms apstākļu noskaidrošanas, izdara secinājumus par bāriņtiesas prettiesisko rīcību.

Vispārējam priekšstatam par bāriņtiesu darbu sniedzam sekojošu informāciju:

2012. gadā Latvijā kopumā pieņemti 15124 bāriņtiesu lēmumi-pārsūdzēti 81/0,5%, atcelti 6/0,04% (par aprūpes tiesību atņemšanu atcelti 4/0,026%).

2013.gadā kopumā pieņemti 14869 lēmumi, pārsūdzēti 85/0,6%, atcelti 6/0,04% (par aprūpes tiesību atņemšanu atcelti 2/0,013%).

SAŅEMTS  
Tiesībsarga birojā  
09.07.2014. Nr. 1015  
datums

Bāriņtiesas pieņemtos lēmumus personai ir tiesības pārsūdzēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā, par ko tiek norādīts lēmumā. Likumdevējs ir paredzējis noteiktu procesuālo kārtību, kādā administratīvā procesa dalībnieki var pārsūdzēt adresātam nelabvēlīgus bāriņtiesu lēmumus. Tāds ir tiesiskais aizsardzības mehānisms. Katrai personai ir plašas tiesības rīkoties, ja tā uzskata bāriņtiesas rīcību vai lēmumu par nepamatotu. Lēmumu var pārsūdzēt tiesā, persona var vērsties policijā, Tiesībsarga birojā, kā arī Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijā. Visām minētajām institūcijām ar likumu piešķirtas tiesības iepazīties ar bāriņtiesas lietām un līdz ar to arī vērtēt bāriņtiesas rīcību un pieņemtos lēmumus.

Diemžēl ir sabiedrības daļa, kas savas pūles un enerģiju izlieto publiskai lietas iztirzāšanai tā vietā, lai īstenotu mērķtiecīgas darbības bāriņtiesas un sociālā dienesta konstatēto ģimenes problēmu risināšanai un novēršanai. Žēl, ka cilvēki, kas ir piekrituši publikot savu privāto dzīvi, neizprot, ka radusies problēma jau būs jārisina viņiem pašiem. Ģimene ir cilvēcisko attiecību sistēma, kas pēc savas būtības atšķiras no citām attiecībām ar ilglaicīgu, noturību un drošības sajūtu. Bērna veiksmīgai attīstībai ir nepieciešama droša vide, cieņas pilna attieksme, piesaistes veidošanās un pozitīvs piemērs no pieaugušo puses.

Atspoguļojot masu informācijas līdzekļos bāriņtiesu rīcību dažādās situācijās, mediji parasti vadās tikai pēc vienas, ieinteresētās puses ("cietušo" vecāku, aizbildņu, audžuģimeņu) sniegtās subjektīvās informācijas. Viņi izmanto to, ka bāriņtiesai nav likumā paredzētas iespējas šādu tendenciozu informāciju publiski apstrīdēt un pasniegt reālos faktus, jo visi šie gadījumi, kad vecākiem tiek pārtrauktas aizgādības tiesības, un bērni tiek izņemti no ģimenes ir administratīvās lietas. Administratīvā procesa likuma 61. pants paredz, ka iepazīstināt ar lietas materiāliem var tikai procesa dalībniekus, arī MK noteikumu Nr.1037 "Bāriņtiesas darbības noteikumi" 13.1.punkts paredz, ka iepazīstināt ar lietas materiāliem var tikai procesa dalībniekus. Tādējādi, ja kāds bāriņtiesas pārstāvis mēģinātu atspēkot izskanējušos apmelojumus par bāriņtiesas rīcību vienā vai otrā situācijā, izstāstot patiesos lietas apstākļus, pieminot faktus, viņš faktiski pārkāptu uzreiz divus bāriņtiesu darbību reglamentējošo normatīvo aktu ierobežojumus un par šāda veida pārkāpumiem likumā paredzēta atbildība.

Bāriņtiesas ir daļa no bērnu tiesību aizsardzības sistēmas. Neapšaubāmi, šī sistēma ir jāstiprina, rūpējoties par tās darbinieku profesionālo izaugsmi. Rūpīgi tiek ievērotas likuma prasības par bāriņtiesas darbinieku izglītību, regulāri tiek organizēti semināri un kursi kvalifikācijas paaugstināšanai. Atbilstoši Bāriņtiesu likuma 5. pantam, bāriņtiesas var saņemt metodisko palīdzību Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijā un Tieslietu ministrijā. Visi minētie pasākumi būtiski uzlabojuši bāriņtiesu darba kvalitāti un bāriņtiesās strādājošo darbinieku kompetenci.

Kritizējot bāriņtiesu darbu, nereti tiek piemirsts, ka bērnu tiesību aizsardzību valstī nodrošina ne tikai bāriņtiesas, bet arī bērna vecāki (adoptētāji), audžuģimene un aizbildņi, izglītības, kultūras, veselības aprūpes un bērnu aprūpes iestādes, valsts un pašvaldību institūcijas, sabiedriskās organizācijas un citas fiziskās vai juridiskās personas, kuru darbība saistīta ar atbalsta un palīdzības sniegšanu bērniem. Tieši visu šo bērnu tiesību aizsardzības subjektu aktīva sadarbība ir bērnu tiesību sistēmas veiksmīgas darbības pamatā. Bāriņtiesas pieņem lēmumus tikai tad, kad minētais darbs vispār nav veikts vai veikts nepietiekami. Bērna tiesību aizsardzība īstenojama, sadarbojoties ar ģimeni, valsts un pašvaldību institūcijām, sabiedriskajām organizācijām un citām fiziskajām un juridiskajām personām. Minētā sadarbība ir īpaši jāaktualizē pēc pārvarētās krīzes, kurā cietušas daudzas ģimenes, pirmām kārtām, ģimenes ar bērniem. Dažādas ekonomiskās un sociālās problēmas, ar kurām

šīs ģimenes saskaras, nereti izraisa bērnu tiesību pārkāpumus. Noniecinot bāriņtiesas kā institūcijas, tiek arī apšaubīta pašvaldību kompetence ievēlēt cilvēkus, kas prot un var pildīt aizbildnības un aizgādības iestādes uzliktās funkcijas un uzdevumus.

Bāriņtiesu uzdevums ir sargāt bērnus, un viņu interesēs tiek pieņemti attiecīgi lēmumi. Lai novērstu šādu lēmumu pieņemšanas nepieciešamību, jāveic virkne priekšdarbu, kuru nodrošināšana ir valsts kompetencē.

Nevar novelt visas ar bērnu tiesību aizsardzību saistītās problēmas tikai uz bāriņtiesām. Protams, mēs esam atbildīgi par savu darbu un no atbildības nevairāties, tomēr uzskatām, ka bērnu tiesību aizsardzības problēmas jārisina kompleksā, iesaistoties visām atbildīgām institūcijām. Noniecinot bāriņtiesu darbu, situāciju valstī bērnu tiesību aizsardzības jomā uzlabot nevar. To var uzlabot tikai ar kopīgu darbu, praktiskiem soļiem konkrētu problēmu risināšanā.

102 pašvaldību izveidoto aizbildnības un aizgādības iestāžu vārdā

Latvijas Bāriņtiesu darbinieku  
asociācijas valdes priekšsēdētāja



B.Meldere

67142509, 29452136